

heden, die straks getoetst kunnen worden aan de verklaring van den fabrieksaccountant dat de bovenbedoelde gegevens hem verstrekt juist zijn. De fabrieksaccountants zenden daartoe een- of driemaandelijks (het laatste het meest practisch in verband met de contracttermijnen) de hun verstrekte afschriften met accoordverklaring aan den kartelaccountant in.

De controle op de bepalingen van het contract genoemd sub. 2 en 3 late hij voor de verantwoordelijkheid van de fabrieksaccountants, die hem daartoe, op gelijke termijnen als boven genoemd, een verklaring toezenden.

Het bepaalde sub. 4 vereist, dat elke fabriek aan het einde des jaars een recapitulatie maakt van hetgeen in totaal aan aan elk der afnemers is afgeleverd, de fabrieksaccountant zal hiervan controle hebben te verrichten en de verantwoordelijkheid voor de juistheid ervan tegenover den kartelaccountant op zich nemen. De kartelaccountant kan deze opgaven toetsen op overeenstemming met de bovengenoemde afleverstaten en daarna uit deze staten de omzetpremies vaststellen en omslaan.

Op deze wijze kan de kartelaccountant de verantwoordelijkheid geheel op zich nemen, uitteraard op voorwaarde, dat de fabrieksaccountants collega's zijn, die als leden van vooraanstaande accountantsverenigingen in hun beroepsplichten gebonden zijn aan reglementen van tucht en van discipline. De kartelaccountant heeft als plicht om afwijkingen, door hem geconstateerd bij de beoordeeling en al dan niet gerapporteerd door de fabrieksaccountants, zoomede de door hen gerapporteerde overtredingen ter plaatse en met hen in samenwerking te gaan controleren. Uit zijn taak volgt verder de vaststelling van boeten en het beoordeelen van de juistheid der te eischen cauties.

Het behoeft geen betoog, dat de niet-gecontingenteerde artikelen in de controle der fabrieksaccountants opgenomen worden, deze controle geeft dus waarborg, dat in dit deel der administratie geen ontduikingen der kartelovereenkomst verdood zijn en de kartelaccountant dus voldoende is geïnformeerd uit de mededeeling van collega's, dat ook te dier zake geen overtredingen zijn geconstateerd.

MEY

LASTIGE GEVALLEN

De bedoeling van deze rubriek is gelegenheid te bieden lastige gevallen, die zich in de praktijk den accountant in zijn beroep voordoen of kunnen voordoen, — lastig, omdat er een onoplosbare tegenstrijdigheid tusschen theorie en praktijk schijnt te bestaan — hier ter sprake te brengen, resp. ter oplossing aan den lezer voor te leggen. De Redactie doet een voortdurend beroep op allen, die op zulke „gevallen” stuiten, om ze te formulieren en bij den secretaris in te zenden.

Lastig Geval No. XV

Winstboeking in verband met een leening aflosbaar in annuïteiten

De totale winst welke de trustee in deze transactie maakt bestaat uit haar honorarium (met interest), commissie op de onder haar toezicht uit te betalen coupons en aflossingen, en overschot door eenigszins te hoog berekende annuïteiten.

Deze totale winst wordt door de trustee ontvangen als het verschil tusschen de door den schuldenaar betaalde annuïteiten en de door de trustee aan de obligatiehouders uit te betalen aflossingen en interest.

Daar de aflossingen aan de obligatiehouders eerst het derde jaar aanvangen, ontvangt de trustee gedurende de eerste twee

jaren een groot gedeelte van de totale door haar te maken winst.

De vraag is gesteld of de controleerende accountant er bezwaren tegen dient te maken dat de trustee dit in de eerste 2 jaren ontvangen gedeelte van haar totale winst, als winst geboekt heeft. De vraag is dus niet of de door de trustee gehuldigde opvatting de meest logische is; de trustee wenscht door deze onmiddellijke winstboeking de beschikking te krijgen over deze gelden, en de eenige vraag welke de accountant zich stellen moet is, of hiertegen bezwaren bestaan.

Het zou op grond van de verstrekte gegevens, onverantwoordelijk zijn voor den accountant zich zonder verder onderzoek hierover uit te spreken. Voor de beoordeeling van deze vraag dient men in de eerste plaats na te gaan welke verantwoordelijkheid de trustee uit hoofde van de trusteeovereenkomst op zich genomen heeft.

Aan het einde van het eerste jaar ontving de trustee de eerste annuïteit van den schuldenaar, maar volgens het aflossingsplan behoeft de trustee dan slechts den interest aan de obligatiehouders te betalen, daar de aflossing het derde jaar eerst begint. Men dient echter vast te stellen of de trustee aan het einde van het eerste jaar (na ontvangst der eerste annuïteit) niet aansprakelijk is jegens de obligatiehouders voor een gedeelte van de aflossing. Indien b.v. de schuldenaar na de eerste annuïteit in gebreke blijft, hebben dan de obligatiehouders een aanspraak op de trustee voor een gedeelte van de aflossing, en wel uit hoofde van de eerste door den schuldenaar voldane annuïteit?

Deze vraag kan beantwoord worden door te onderzoeken of het onderpand (de hypotheek) dat de schuldenaar ter bescherming der obligatiehouders de trustee ter hand heeft gesteld, door de eerste annuïteit eenigerlei in waarde verminderd is. De trustee-overeenkomst zal naar alle waarschijnlijkheid vastleggen welk gedeelte van elke annuïteit als vermindering van het in naam der trustee ingeschreven recht van hypotheek te beschouwen is. Indien door de twee eerste annuïteiten geen „aflossing” der hypotheek heeft plaats gehad dan zou dit daarop wijzen dat de trustee ook niet aansprakelijk is tegenover de obligatiehouders voor een gedeelte van de aflossing.

De accountant dient verder te onderzoeken of de trustee eenigerlei andere verplichtingen op zich genomen heeft, voor het verlenen van diensten b.v., welke eventuele kosten met zich brengen. Volgens de gegevens schijnt dit het geval te zijn, daar gezegd wordt dat de $\frac{1}{4}$ % provisie voldoende is om de uit het toezicht op de uitbetaling van coupons en aflossing voortspuitende onkosten te dekken.

Indien door het verder onderzoek is komen vast te staan dat de trustee uit hoofde van de door haar ontvangen twee eerste annuïteiten geenerlei aansprakelijkheid tegenover derden op zich genomen heeft, dan kan de accountant er geen bezwaar tegen maken dat de trustee deze gelden direct als winst boekt en er hierdoor de onmiddellijke beschikking over krijgt.

J. v. d. WOLF.

Naschrift

Het antwoord van J. v. d. Wolf bevredigt mij maar zeer ten deele. Dat vooraf een onderzoek dient plaats te hebben ten einde vast te stellen welke aansprakelijkheid de trustee heeft aanvaard, is natuurlijk juist. Stelt echter eens dat dit onderzoek niets naders aan het licht brengt dan in lastig geval XV vermeldt, dan blijft de vraag of de trustee, die vertrouwensman is van obligatiehouders, gerechtigd is om, in geval de leening debiteur b.v. na drie jaar in gebreke blijft, aan obligatiehouders te antwoorden, dat zij geen fonds van den leeningdebiteur meer onder zich heeft.

Die leeningdebiteur zal een ander bedrag aan schuld erkennen dan er obligaties in omloop zijn en dit kan nimmer de bedoeling van obligatiehouders zijn geweest, noch kan het gedoogen van een dergelijken toestand tot de goede taak uitoefening van de trustee worden gerekend.

Of het onderpand na ontvangst van de eerste annuïteit al of niet in waarde is verminderd, doet naar mijn meening niet ter zake, zeer zeker niet voor den accountant.

Ik laat juridische kwesties buiten beschouwing en teeken nog even verzet aan tegen de opvatting in de 4e alinea. De vraag is gesteld of de controleerende accountant er bezwaren tegen dient te maken. Daaruit concludeert inzender, dat deze vraag niet inhoudt of de door de trustee gehuldigde opvatting de meest logische is. Ik deel die conclusie niet, omdat ik meen dat de accountant bij de uitoefening van zijn taak zeker logisch te werk heeft te gaan en er al heel snel toe moet komen om tegen onlogische handelingen verzet aan te teekenen.

Misschien kan de geachte inzender, indien hij dit in het oog houdt, tot een andere conclusie komen, b.v. deze dat een accountant zich bij een dergelijken „onlogischen” opzet te onthouden heeft van medewerking.

T. KEUZENKAMP

UIT HET BUITENLAND

Red.: CH. HAGEMAN, Drs. A. TH. DE LANGE,

A. M. VAN RIETSCHOTEN en Drs. E. P. M. VAN WAES

(Bijdragen en mededeelingen zende men aan den Secretaris der Redactie)

De Duitse accountant en de Controle der Gemeentefinanciën

De Pruisische Wet op de gemeentefinanciën van 15 December 1933 bepaalt, dat, met terzijdeschuiven der vroegere instanties, de Staat de controle op de financiën van de gemeenten met meer dan 5000 inwoners overneemt. Dit moest gebeuren, omdat het beheer der gemeentefinanciën gelegd werd in de handen van den leider der gemeente en de gemeenteraad slechts als adviserend lichaam kan fungeren. De leider is aan den Staat rekening en verantwoording verschuldigd. De controle wordt uitgeoefend door een „Gemeindeprüfungsamt”.

De Wirtschaftsprüfer was ook vóór deze wijzigingen reeds belast met de controle van de gemeente-bedrijven. Thans is bepaald, dat Wirtschaftsprüfer benoemd kunnen worden als adviseurs in het „Gemeindeprüfungsamt” en ook kan deze laatste instantie de controle in een bepaald geval aan een Wirtschaftsprüfer opdragen. Op zichzelf verdient het reeds de aandacht, dat men bij de controle op de gemeente financiën van de diensten der Wirtschaftsprüfer gebruik meent te moeten maken. Maar zeker is opmerkelijk, dat een dergelijke controle hem geheel kan zijn overgelaten. Met belangstelling zien wij uit naar de ervaringen, welke daarmee zullen worden opgedaan.

(Der Wirtschaftsprüfer 15 Januari '34)

Critiek op de sinds 1931 geldende bepalingen in het Duitse Vennootschapsrecht

Bij de wettelijke regeling van de controle in Duitsland is bepaald, dat de benoeming van den Wirtschaftsprüfer geschiedt door de Algemeene Vergadering van Aandeelhouders

Uit een artikel „Ergebnisse der bisherigen Pflichtenrevisionen” halen wij de volgende alinea aan:

„Als grundsätzlich falsch hat sich die Bestimmung der Novelle über die Wahl des Bilanzprüfers erwiesen. Die Wahl durch die Generalversammlung ist nichts anderes als eine Komödie. Praktisch erfolgt die Bestellung stets vor der Generalversammlung durch den Aufsichtsrat, der aus vielen Gründen auch für die Bestellung, die gegebene Instanz ist. Hoffentlich wird in der kommenden Neufassung des Handelsgesetzbuches dieser Fehler berichtigt werden.”

Omtrent de bepaling, dat de remuneratie van directie en commissarissen afzonderlijk vermeld moet worden in de Jaarstukken wordt gezegd:

„Keine Stelle der Novelle hat so viel Missstimmung in der Wirtschaft hervorgerufen, wie der Zwang zur getrennten Aufgabe der Bezüge des Aufsichtsrats und des Vorstandes. Welchen materiellen Nutzen diese Bestimmung haben soll, ist schlechterdings nicht zu erkennen. Sie kann nur als eine Verbeugung vor der Strafe angesehen werden. Niemand wird froher sein als die Wirtschaftsprüfer, wenn diese Bestimmung hoffentlich bald beseitigt wird, denn den Prüfern hat sie den ganzen berechtigten Unwillen der Wirtschaft eingetragen, obwohl die Prüfer sich lediglich an das Gesetz halten mussten.”

Ook met de voorgeschreven indeeling van de in de Winst- en Verliesrekening te vermelden afzonderlijke posten is men niet tevreden. Wij lezen:

„Die Gliederungsvorschriften über die Bilanz stellen im ganzen zweifellos eine Verbesserung dar, die der Gewinn- und Verlustrechnung weniger. Die letztere schafft den Unternehmen eine Menge Arbeit, ohne dass die Gewinn- und Verlustrechnung in ihrer gegenwärtigen Form voll befriedigen könnte. Man wird sich entschliessen müssen auch hier einige grundsätzliche Änderungen eintreten zu lassen”.

Hier blijkt dus weer, zooals ook verwacht werd, dat met gedetailleerde voorschriften in deze materie het doel niet valt te bereiken.

(Der Wirtschaftsprüfer 15 Januari 1934)

Uitbreiding van de wettelijke controle-plicht in Duitsland

De bij verordening van den rijkspresident van 19 September 1931 ingevoerde Controle-plicht voor Duitse A.G. bleef aanvankelijk beperkt tot die, welke kapitaal de vijfhonderd duizend Mark te boven ging.

Blijkens de 5e uitvoeringsverordening van 16 Februari 1934 is thans bepaald, dat bovengenoemde controle-plicht zal gelden voor alle Duitse A.G., te beginnen met het boekjaar, dat na den 30en September 1933 begonnen is.

Het aantal bedrijven, waar door deze bepaling met ingang van 1934 een controle van buitenaf moet worden uitgevoerd, is moeilijk te schatten. Het zal zeker zeer groot zijn. Te groot om te mogen verwachten, dat deze enorme taak door het nog relatief geringe aantal Wirtschaftsprüfer naar behooren zal worden vervuld.

Toen over 1932 de controle-plicht voor de groote A.G. werd ingevoerd, moest men zich reeds met bezorgdheid afvragen of die maatregel op den duur het beroep wel ten goede zou komen. Nu, twee jaar later, gaat men er reeds toe over ook de kleine A.G. onder dezelfde bepaling te brengen. Dat daarmee het beroep ernstig gesehaad wordt is niet twijfelachtig. Alleen door de noodige oppervlakkigheid te betrachten zal de Wirtschaftsprüfer zijn opdrachten kunnen verwerken.

(Der Wirtschaftsprüfer 15 Maart '34)

A. v. R.